

PASKUI SVAJONĘ SU LIETUVA ŠIRDY

Irena Valys

Lengvai bendraujantis, meniškos sielos Saulius Marijus Udra vadinamojoje svajonių šalyje JAV gyvena ilgiau kaip 20 metų, bet Lietuva jam lieka svarbiausia. Ir ne veltui Centrinio New Jersey apylinkė didžiujasi turinti tokį aktyvų renginių dalyvį, reiklų ir stiprų, inovatyvų, pilietišką bei tvirtos nuomonės apylinkės narį – jis savo indėliu padėjo tvirtai gyvuoti šiai lietuvių bendruomenei. 2011 metais jam įteiktas apdovanojimas „Centrinio New Jersey lietuvis“ tai įrodo. Su **Sauliumi Marijumi Udra** kalbamės apie lietuvių bendruomenės veiklą ir kaip atsiranda noras joje dalyvauti, apie patriotizmą, kartų skirtumus ir, žinoma, apie laimę.

– **Sauliau, prisiminkite, kaip atvykote į Ameriką. Ko tikėjotės vykdamas čia, ar jūsų gyvenimas priartėjo prie svajonių?**

– Į Ameriką atvykau 2001-ųjų lapkritį, po rugsėjo 11-osios įvykių New York bei neramumų kitose Amerikos vietose. Galėjau prisidėti, teikti pagalbą atstatant šalį po šių žiaurių įvykių, sukrėtusių visą pasaulį. Atvykus į šią šalį, teko išitraukti į statybininkų gretas, o vėliau drauge su bendraminčiais pradėti savo verslą. Įsitikinau, kad čia, vadinamojoje stebuklų šalyje, doleriai ant medžių tikrai neauga. Yra daug galimybių jų užsidirbti, tačiau tik daug ir sąžiningai plušant. Svajojau geriau pažinti šį kraštą, tad ir dabar poilsio nuo darbų metu stengiuosi keliauti.

– **Grįžkime prie jūsų gyvenimo Lietuvoje: kokioje šeimoje augote, ką studijavote, kur dirbote, kokių pomėgių turėjote?**

– Augau tarnautojų šeimoje, mokiausi Klaipėdos 14-oje vidurinėje mokykloje (dabar – Ažuolyno gimnazija). Buvau labai aktyvus, judrus ir žingeidus, todėl lankiau akordeono

Joninės New Jersey. Saulius Udra kairėje

Lietuvoje besilankant. Joninės su žmona Vera Rumšišėse

klasę muzikos mokykloje, treniruotes Klaipėdos jaunimo krepšinio mokykloje, šokių būrelį ir mokyklos choro repeticijas. Keliskart dalyvavau Lietuvos moksleivių dainų ir šokių šventėje. Baigęs vidurinę mokyklą tarnavau sovietų armijoje, o grįžęs nusprendžiau studijuoti tuometiniame Vilniaus inžinieriniame statybos institute (VISI, dabar – Vilniaus Gedimino technikos universitete), įgijau inžinieriaus-ekonomisto specialybę.

Na, o pomėgiai... Galbūt todėl, kad esu meniškos sielos, mėgstu dainuoti, groti gitara. Kaip daugelis vyrų, neatmetu žvejybos, medžioklės. Nors į mūsų gyvenimą vis intensyviau veržiasi kompiuteriai ir technologijos, mane labiau žavi nuoširdus, asmeniškasis bendravimas ir ranka rašomas bei piešiamas tekstas – kaligrafija.

– **Prisiminus legendą apie Pilėnus ir Ūdrio ariją „Aš papuošiu žirgo galvą pinavijom...“, kurią ir jums puikiai sekasi dainuoti, negaliu nepaklausti apie jūsų pavardės kilmę.**

– Ūdrų pavardė labiausiai paplitusi Žemaitijoje, kur aš ir užaugau. O žemaičiai kaip žinoma, yra užsispyrę, jie lengvai nepasiduoda, taip ir mano veikla buvo ir yra labai įvairiapusė. Išeivijoje man visada buvo įdomu bendrauti su lietuviais: tiek neseniai atvykusiais, tiek jau daug metų čia gyvenančiais. Taip bendraujant, plečiant lietuviybės veiklą, 2010 metais oficialiai buvo įkurta Pietinio-Centrinio Naujojo Džersio (New Jersey) lietuvių bendruomenės apylinkė, kurios pirmininke tapo Rasa Miliūtė. Buvo organizuota begalė renginių – vasaros švenčių, artistų, atvykusių iš gimtosios Lietuvos, koncertų, parodų, naujametinių švenčių ir t. t. Viena įsimintiniausių vasaros švenčių – 2014 metų Joninės, kurios metu man teko garbė ne tik suvaidinti Kęstučio vaidmenį, bet

ir į aikštę žengti vilkint karžygio drabužiais, vesti tikrą žirgą (!) ir dainuoti Ūdrio ariją iš operos „Pilėnai“. Įvykis išties buvo nepakartojamas, jį įamžino tuometinė lietuviška TV kompanija iš New York, iškilmingą sveikinimo žodį tarė Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas.

– Koks buvo jūsų kelionės į Jungtines Valstijas pagrindinis tikslas? Ar lengvai pritapote Amerikoje? O gal artimesnė liko Lietuva, jos žmonės, mentalitetas?

– Pagrindinis kelionės tikslas buvo aplankyti vadinamąją svajonių šalį, išbandyti save naujoje aplinkoje. Nesileidžiant į smulkmenas reikia pripažinti, kad man nebuvo sunku pritapti šioje šalyje. Dėl kalbos neturėjau jokių problemų, net pats padėjau atvykusiems tautiečiams. Žinoma, pirmenybę visada teikiu Lietuvai, nesvarbu kur bekeliaučiau ar būčiau, o ir žmonių požiūris į gyvenimą gimtojoje žemėje iš esmės skiriasi nuo gyvenančiųjų užsienyje.

Saulius su žmona Vera

– Kaip ir kada įsitraukėte į lietuvišką veiklą? Kokią įsivaizduojate lietuvių bendruomenės ateitį?

– JAV gyvenu ilgiau kaip 20 metų. 2012 metais turėjo vykti šokių šventė. Kadangi tuo metu trūko šokėjų, mielai įsitraukiau į jų gretas, prisidėjau kuriant šokių grupės „Viesulas“ pavadinimą, logotipą ir „Facebook“ puslapį. Pietinio-centrinio New Jersey apylinkės bendruomenės veikloje dalyvavau nuo pat jos įkūrimo. Į vadovaujamus postus niekada nesiveržiau, bet aktyviai dalyvauti bendruomenės gyvenime man visada buvo svarbu. Priklausiau apylinkės komitetui, turėjau įsipareigojimų, tad visokeriopai prisidėjau prie jo veiklos. Pasirūpindavau iš Lietuvos atvykusiais garsiais atlikėjais, kurie koncertavo mūsų bendruomenės vakaronėse, o po pasirodymų, esant galimybei, svečiams parodydavau įdomias turistų lanko-

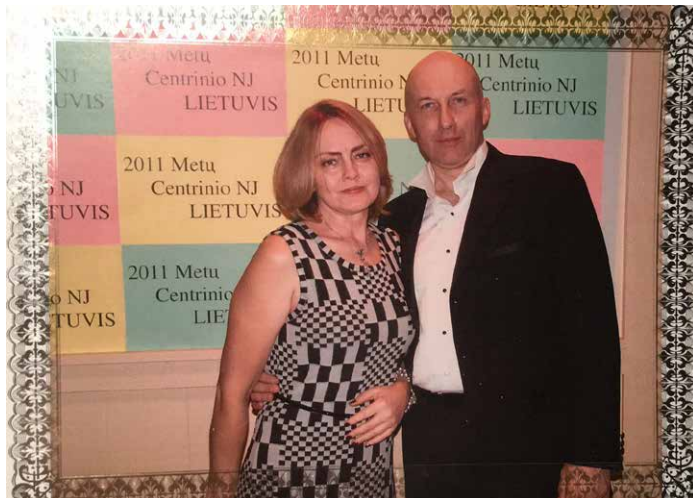
S. Udra su Virgiu Brazinsku Estijos namuose, Vasario 16-osios minėjime

mas vietas, kad jie į Lietuvą grįžtų sukaupę daug įspūdžių ir prisiminimų. Už aktyvų darbą bendruomenės labai esu gavęs padėkos raštų ir atminimo dovanėlių.

Manau, kad į bendruomenės veiklą turėtų įsitraukti tiek vadinamieji trečiabangiai, tiek jau ketvirtos bangos atvykusieji. Juk tik dirbant ir kuriant kartu įvairios negandos pakeliamos lengviau, o bendruomenė tampa vis stipresnė.

– Ne paslaptis, kad tarp bendruomenės narių pastebime didesnę ar mažesnę kartų priešišumą. Kaip jūs tai matote iš savo perspektyvos? Pastebiu, kad tai išryškėjo pastaraisiais metais, ypač politikos srityje.

– Kalbant apie lietuvių, gyvenančius Lietuvoje ir Amerikoje, iš tiesų jaučiamas skirtumas. Kai kurie atvykusieji išliko artimi Lietuvai, jie puoselėja lietuviškus papročius, savo vaikus moko gimtosios kalbos net ir būdami toli nuo Tėvynės. Tačiau pastebiu, kad dalis lietuvių ne tik yra nutolę nuo bendruomenės gyvenimo, bet ir jaunosios kartos neskaitina pu-

Su žmona Vera

oselėti gimtąją kalbą, tradicijas. Vėliau, bėgant metams, ir jie bando pritapti, įsitraukti į bendruomenės gyvenimą, bet jų atžalos jau praktiškai nebegali pritapti bendruomenėje dėl kalbos barjero. Kai kurie tėvai vasaromis bando išleisti savo atžalas į Lietuvą pas senelius ar kitus artimuosius, kad sustiprintų lietuvių kalbos įgūdžius, pajustų lietuvišką mentalitetą, kitokį gyvenimą.

Tenka bendrauti ir su DP kartos išeivijos lietuviais. Sakym, esama atvejų, kai pagyvenę žmonės turi sukūrę savo „klubelį“ kur nors netoliese esančiame rajone. Dėl senyvo amžiaus jų susitikimai ne itin dažni, būna kartą per mėnesį arba kokių nors švenčių proga. Daugelis šių žmonių jau turi pakeistas pavardes, amerikietiškus vardus. Su jais pasikalbėjus susidaro įspūdis, kad juos nelabai domina mūsų įkurta lietuvių bendruomenė – jos veikla domisi vos keletas, kurių tik vienas kitas drįsta apsilankyti bendruomenės šventėse ar renginiuose. Daugelis lietuvių kilmės senbuviai net ir nelabai bendrauja lietuviškai, jiems priimtinesnė vietos anglų kalba. O pastarųjų metų kibirkštys, kilusios dėl politikos, sakyčiau, net suskaldė mus, lietuvius, atsirado dvi balsuotojų stovyklos. Dėl susipriešinimo per valstybės vadovo rinkimus, dėl nesutarimo tarp „dypukų“ ir trečiabangių lietuvių bendruomenėje jaučia-

Saulius Udra - krepšinio fanas

ma atskirtis. Vis dėlto manau, kad jei ši šalis tapo visų mūsų namais, neapykantai ir pykčiui neturėtų būti vietos.

– Stabtelėkime prie užsienio lietuvių tapatybės temos. Kokia jūsų nuomonė dvigubos pilietybės klausimu?

– Asmeniškai man Lietuva visada išlieka svarbiausia, neatmetu galimybės sugrįžti, nors jau daugiau kaip 20 metų gyvenu šioje plačių galimybių šalyje. Lietuva vis dar gvildeina klausimą dėl dvigubos pilietybės, nors broliškos Baltijos kaimynės – Latvija ir Estija – šį klausimą seniai išsprendė. Man ir latvių kilmės mano sutuoktinei Vėrai šis klausimas, be abejonės, yra svarbus, nes abiejų mūsų šeimose buvo puoselėjamos labai gilios tautinės tradicijos. Gimimu įgytų pilietybių mes neatsisakysime. Kasdieniame gyvenime, namuose kalbame ir latviškai, ir lietuviškai. Tautines tradicijas puoselėjame ne tik namuose, bet ir išvykose į lietuvių ar latvių bendruomenių organizuojamus renginius. Atvykę į mūsų namus galite paragauti ir lietuviškų, ir latviškų patiekalų – tai neat-

Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios minėjimas (New York)

siejama mūsų gyvenimo dalis. Valstybinių švenčių proga iškeliamame tautines Lietuvos ar Latvijos vėliavas ir maloniai tuo didžiuojamės.

– Ar dažnai grįžtate į Lietuvą, ką norisi joje nuveikti? Kaip, jūsų akimis, keičiasi Tėvynė?

– Lietuvą ir kaimyninę Latviją stengiamės aplankyti kiek įmanoma dažniau, bent kartą per kelerius metus. Parvykus į Lietuvą, visada norisi aplankyti gimtąsias vietas, pamatyti pokyčius, susitikti su mokslo, klasės draugais. Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, jaučiamas stiprus ekonominis pakilimas, gražėja gimtasis kraštas, o ypač sostinė Vilnius. Deja, pasauli palietus globalinei pandemijai, keliones teko atidėti. Šiais metais bandysime vykti, kol dar galime aplankyti savo artimuosius. O vėliau – kaip Dievas duos...

– Ko siekiate gyvenime? Kokių ambicijų turite? Ką šiandien veikiate?

– Visada kažko noriu, turiu gyvenimo tikslų, o jie juk veda į priekį... Visada siekiu pozityvaus požiūrio į gyvenimą, net kai jis atneša nelauktų posūkių. Svarbiausia, visada išlikti žmogumi ir savimi. Ambicijos visada palaiko, ypač, kai reikia laiku atlikti darbus ar dirbti ilgiau nei numatyta. Šiuo metu dirbu vienoje statybos kompanijoje, statančioje namus New York kalnuose, itin populiariuose kurortinėse vietose.

Išmintis byloja: „Taip, kaip yra dabar, bus ne visada. Kad ir kaip blogai yra dabar, taip bus ne visada. Kad ir kaip gerai yra šiuo metu, taip bus ne visada“. Man regis, viską dariau ir stengiuosi daryti tinkamai. Žmogaus gyvenimas juk ir yra prasmingas tuomet, kai realybė atitinka norus.

Nuotraukos iš Sauliaus Marijaus Udros archyvo.

Vasario 16-osios minėjimas Estijos namuose Lakewood (New York). Saulius Udra pirmas iš dešinės